מנורת המאור — חגים

שבתות וימים טובים, אע"פ שחייב אדם לאכול בהם ולשתות, צריך ג"כ ללמוד תורה בהם ולשקוד על בתי כנסיות ועל בתי מדרשות, ולא ישב בטל. שאין לך עונג ולא שמחה יותר מתלמוד תורה, שנא' (תהלים יט, ח) תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פקודי ה' ישרים משמחי לב, מצות ה' ברה מאירת עינים, יראת ה' טהורה עומדת לעד, משפטי ה' אמת צדקו יחדו, הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים.

וגרסי' במ' יום טוב בפרק יום טוב שחל להיות בשבת, תניא ר' אלעזר אומר, אין לו לאדם ביום טוב אלא אוכל ושותה, ור' יהושע אומר אוכל ושותה יושב ושונה. דברי ר' יוחנן, ושניהם מקרא אחד דרשו. כתוב אחד אומר, עצרת תהיה לכם, וכתו' אחד אומר עצרת לה' אלהיך. הא כיצד. ר' אלעזר סובר או כלו לה' או כלו לכם, ור' יהושע סובר חלקהו, חציו לה' וחציו לכם. וגרסי' במדרש השכם יספת לגוי ה' יספת לגוי נכבדת וגו'. אומות העולם אתה נותן להם מועדים, והן אוכלין בהן ושותין, ונכנסין לבתי קרקסאות ולבתי טיאטריאות ומכעיסין אותך. אבל ישראל אתה נותן להם ימים טובים, והן אוכלין בהן ושותין, ונכנסין לבתי כניסיות ולבתי מדרשות ומרבין בתפלות ומרבין במוספין ומרבין בקרית שמע, הוי יספת לגוי ה'.

וכל השמח בימים טובים, ומשמח בני ביתו, ומשמח עניים בתוך ביתו, ומאכילן ומשקן במועד, שכרו הרבה מאד, והב"ה משמח את בניו ואת בנותיו. כדגרסי' בפסיקתא ר' לולני דרומיה בשם ר' יודה בר' סימון, אמ' הב"ה לישראל, אתה יש לך ארבעה בני בתים, בנך ובתך ועבדך ואמתך, ואני יש לי ארבעה בני בתים, הלוי והגר והיתום והאלמנה, וכולם בפסוק אחד, ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך. אמ' הב"ה, אני אמרתי לך שתהא משמח את שלי ואת שלך בימים טובים שנתתי לך, אם שמחת את שלי ושלך בימים טובים אשר נתתי לך, אף אני עתיד לשמח את שלך ואת שלי, אלו ואלו. והיכן אני עתיד לשמחך, בבית הבחירה, שנא' (ישעיהו נו, ז) והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי וגו'.

ואפי' יום אחד אחר המועד, צריך אדם לכבדו באכילה ובשתייה ולשמוח בו, משום כבוד המועד, כדי שלא יראה את עצמו כאלו קץ בהוצאה שהוציא במועד. ואמ' ר' יוחנן המחוזי בשם ר' יוסי המוכסי, כל העושה איסור לחג באכילה ובשתייה, מעלה עליו הכתו' כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנא' (תהלים קיח, כז) אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח. ר"ל שיאסר אותו ויקשרנו בעבותות אהבה, כדי שיתערב וכדי שלא ילך לו מיד. וצריך אדם ג"כ לסדר שולחנו במוצאי שבת לכבוד השבת ויאכל אפי' כל שהוא, כדגרסי' במ' שבת בפרק ואלו קשרים, א"ר חנינא, לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת. ואפי' אינו צריך אלא לכזית, חמין במוצאי שבת מלוגמא, [פת] חמה במוצאי שבת מלוגמא, פי' האוכל תבשיל חם ופת חמה במוצאי שבת רפואה היא לו. וגרסי'

במ' שבת בפ' כל כתבי הקדש, ר' אבהו הוו עבדין ליה כל אפוקי שבתא עגלא תליתאה, פי' עגל שמן, והוה אכיל מיניה כולייתא. כי גדיל אבימי בריה, אמ' ליה, [למה ליה למר] לאפסודי כולי האי לישבוק כולייתא ממעלי שבתא. שבקוה, ואתא אריה אכלה. פי' מפני שלא שחט העגל לאכול ממנו הכליות במוצאי שבת, כמו שהיה רגיל לעשות, בא אריה ואכל עגל המשובח שהיה בעדרו.

והמכבד שבתות וימים טובים הב"ה משלם לו שכרו בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם הזה מנין, שנא' (נחמיה ח, י) ויאמר להם אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאלהינו, כי חדות ה' היא מעוזכם. בעולם הבא מנין, שנא' (ישעיהו נז, ב) יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו, ר"ל הנח בעולם הזה בשבת ינוח בגן עדן בעולם הבא בשלום.

סליק פרקא